

**Изкуственият интелект в редактирането на писмени текстове
по английски език като втори чужд език**
Цветелина Господинова

**Artificial intelligence in editing written texts
in English as a second foreign language**
Tsvetelina Gospodinova

Abstract:

This study examines the impact of introducing artificial intelligence in creating texts in the English as a foreign language (EFL) discipline for "Fire and Emergency Safety" specialty at the Academy of the Ministry of the Interior. The purpose of this report is to illustrate the use of the artificial intelligence agent ChatGPT in editing written texts makes performing the task more effective. The results show that respondents have a positive opinion regarding the integration of artificial intelligence, while noting the essential role of the teacher at the same time. This gives a reason to claim that editing tasks are suitable for training students, allowing for greater autonomy and understanding of the criteria for a written text in EFL.

Keywords: artificial intelligence and writing, English language training, ChatGPT

For contacts: Tsvetelina Gospodinova, PhD, The Academy of the Ministry of the Interior, tsv.gospodinova@abv.bg

ВЪВЕДЕНИЕ

Образователните практики се промениха бързо през 21 век, благодарение най-вече на технологичния напредък [1], [2]. В този контекст технологиите с изкуствен интелект започнаха да се използват за подобряване на различни аспекти на образованието, като предоставяне на обучение, оценяване, подкрепа на обучаваните и административни задачи [3]. ChatGPT променя процесите на преподаване и учене на различни образователни нива, предоставяйки персонализация, ефективност и нови педагогически възможности [4]. Тази тенденция е особено видима в преподаването на английски език (ELT), където решенията, базирани на изкуствен интелект, демонстрират значителен потенциал за развитие на основните езикови умения: говорене, слушане, четене и писане [5]. По-специално, при писане ИИ може да се интегрира на всеки един от етапите на създаване на текст [6]: подготовка, създаване на чернова, редактиране и оформяне и готов текст [7]. Възможните функции на ИИ за развиване на това умение са идентифицирани както следва: "генериране на идеи, структуриране на текст, резюмиране на литература, редактиране, тълкуване на данни и разпространение" [8].

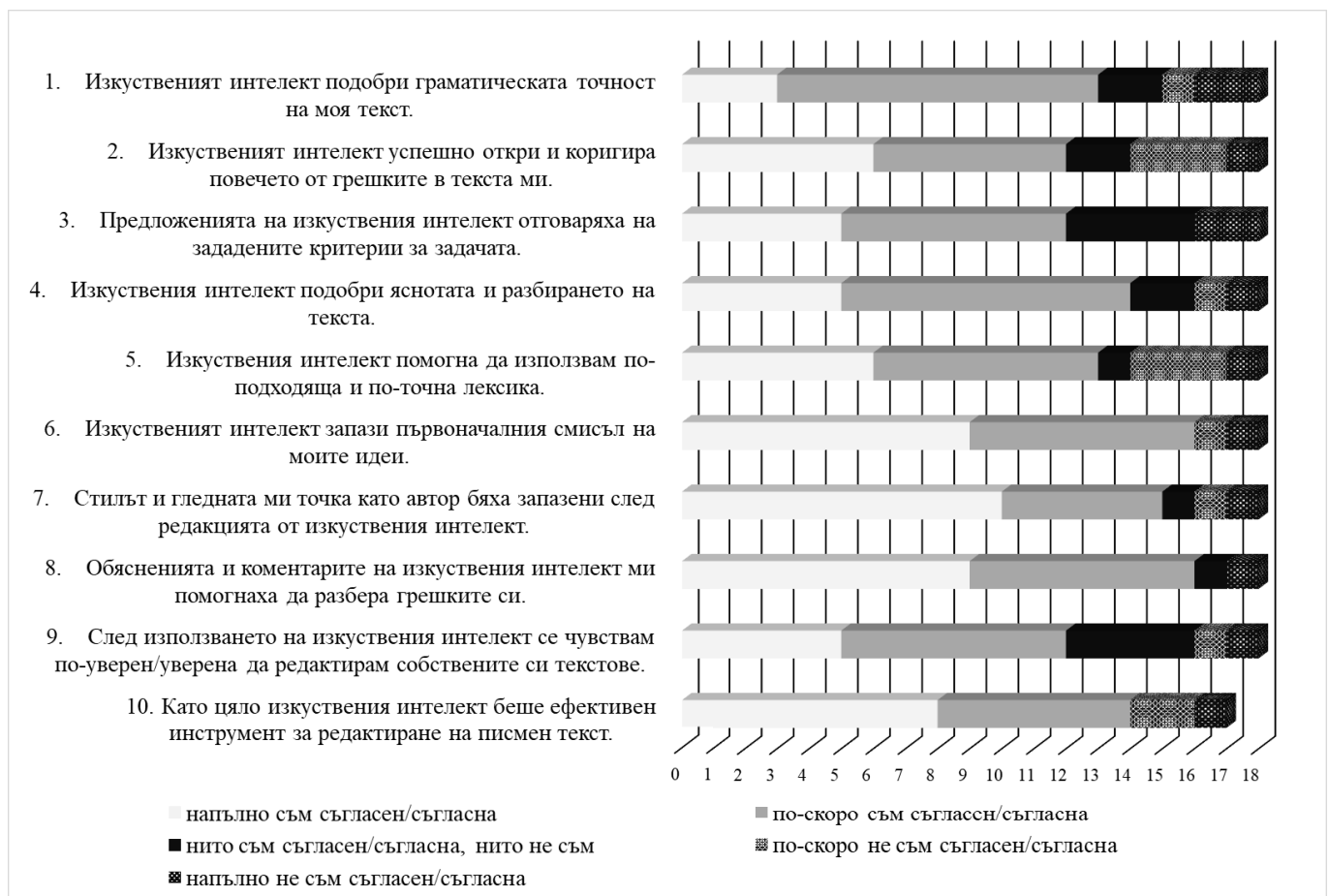
Настоящото изследване се фокусира върху етапа на редакция, като е предложен и апробиран дизайн на задачи за писане с помощта на генеративен ИИ [9, 10]. Мотивация за такъв дизайн е позитивният опит с включване на технологии за обучението на студенти, при който е установено, че надграждането с интерактивност с помощта на технологии повишава ученето на лексика [11]. Ефектът от редактиране на текст от студенти с използване на ИИ е изследван с цел да се провери перцепцията на студентите доколко реално ги подкрепя при проверка на писмените им работи.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Предложения дизайн на задача за писане на текст с помощта на изкуствения интелект-ChatGPT е част от работата в курс по общ английски език в Академия на Министерство на вътрешните работи академичната 2025/2026 по задължителна учебна дисциплина „Английски език“ (ниво В1 от Общоевропейска езикова рамка), специалност: „Пожарна безопасност и защита на населението“, образователно-квалификационна степен бакалавър, втори курс, 18 респонденти.

За оценка на резултатите от прилагането му е проведено изследване в действие, свързано със събирането на анкета за мнение, промптове и самите писмени работи.

Анкетата е зададена в края на обучението с цел измерване на отношението на обучаваните към провеждането и организацията на обучение с интегрирането на изкуствен интелект-.ChatGPT. Включва 10 затворени въпроса по стандартна 5-степенна Ликертова скала за оценка със следните категории: напълно не съм съгласен, по скоро не съм съгласен, нито съм съгласен, нито не съм, по скоро съм съгласен и напълно съм съгласен. Въпросите включват доколко ИИ е помогнал за лексика, граматика, кохезия, запазване на стила и гледната точка и цялостна оценка (фиг.1).

Фиг. 1 Анкетна карта за мнение според обучаваните за ChatGPT

Нека разгледаме резултатите от анкетата на зададени въпроси (фиг.1), които са групирани по степен на одобрение: Група А (6 и 8 въпрос), група Б (1, 4 и 7 въпрос), група В (5 и 10 въпрос) и група Г (2, 3 и 9 въпрос).

В повечето отговори на обучаваните на въпросите от Група А преобладават положителните нагласи (“напълно съм съгласен/съгласна” и “по-скоро съм съгласен/съгласна” по 16 от 18 респондента за двата въпроса), че ИИ запазва основния смисъл на текста и разбирането на допуснатите грешките след редакция. Наличието на неутрални (1) и отрицателни (3) отговори показва че незначителна част от студентите показват несигурност. В обобщение може да се твърди, че обучаваните ценят помощта на ИИ за осъзнаване на грешките, като се запазва напълно първоначалният смисъл.

Отговорите на въпросите от група Б, отразяват висока степен на одобрение на ролята на ИИ по отношение на предложените редакции за: яснотата и разбирането (14/18 респондента), запазването на стила (15/18) и подобряването на граматическата точност (13/18) на текста. Най-положително оценен аспект е доверието към ИИ по отношение запазване стила на автора (делът на напълно съгласен/съгласна е най-висок (10/18 отговора). Както и при предходната група има студенти които не разчитат на ИИ за тези функционалности - по 2-3 за всеки въпрос. Въпреки общата нагласа към ИИ да е положителна, съществуват известни резерви сред част от респондентите поради дадените отрицателни отговори (2-3 на въпрос). Като цяло може да се заключи, че ИИ се възприема като ефективен за подобряване на качеството на текста, при запазване на авторската индивидуалност.

При въпросите от група В отново преобладават положителни отговори, в случая по отношение на лексиката (13 в зоната “напълно съгласен” и “по-скоро съгласен” от 18) и ефекта от използването на ИИ (14/18). Наличието на малко отрицателни (2 на въпрос) и неутрални (1-2) за групата отговори, показва че обучаваните възприемат ИИ като ефективен инструмент за подобряване на лексиката, по-точен избор на думи, по богат разнообразен изказ и избягване на повторения.

При въпросите от група Г има незначително по-ниски резултати с по 12 в зоната на одобрение за ефективността на ИИ при откриване и коригиране на грешките, за предложенията дадени от ИИ и чувството за увереност след използването на ИИ. Присъствието на малко на брой неутрални (по 2-3 на въпрос) и отрицателни (2-3 на въпрос) отговори, води до извода, че ИИ се възприема като надежден помощник за подобряване на точността и съответствието на текста така и за повишаване на увереността при редактиране.

Като цяло резултатите показват ясно изразени позитивни нагласи към използването на изкуствен интелект при редактиране на текст. Повечето респонденти са съгласни, че той ефективно подобрява граматическата точност, открива и коригира грешки, както и повишава яснотата и разбираемостта на съдържанието. Предложенията, които дава, в голяма степен се възприемат като адекватни и съобразени с поставените критерии. Същевременно изкуственият интелект се оценява като полезен и при избора на по-подходяща лексика, без да нарушава съществено стила и индивидуалната гледна точка на автора. Обясненията и коментарите му подпомагат разбирането на допуснатите грешки, а използването му повишава увереността на анкетираните при самостоятелно редактиране.

Друг аспект на анализа се основава на колекцията от промптовете, базирани на критериите за оценяване на есета, използвани за редакция с ChatGPT (Господинова 2026). На обучаваните е казано да представят диалога с ИИ, при извършване на корекцията. Изследването на промптовете показва, че студентите получават незабавна обратна връзка и успяват да редактират успешно различни елементи от текста. Отговорите на ИИ посочват, че основно са предлагани граматични корекции (12 случая), лексикални замествания (11 случая), редакция на стила (4 случая), съдържание (4 случая), формат и обем (1 случай), логическа структура (2 случая), богатство на езика (11 случая) и правопис (2 случая).

За триангулацията са отчетени и резултатите от окончателните текстове, след редакция на студента и са оценени от преподавател по същите критерии: съдържание, логическа структура, спазване на формат и обем, граматика, лексика, богатство на езика, правопис и стил на ниво B1. Средната оценка е отличен 5.80, като са установени единични случаи на същите видове грешки. По този начин се верифицира анализът на грешките и редакциите предложени от ИИ и се демонстрира на студентите приложението на критериите при оценяване и от преподавател. Високият резултат на писмените работи показва, че студентите са се справили успешно със задачата за писане на текста. Може да се предположи, че ИИ е подкрепил процеса на редакция и е ориентирал студентите да приложат ефективно критериите за оценяване на текст.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение може да се каже, че изследването доказва ползата от генеративния изкуствен интелект ChatGPT за подкрепа в писането на английски език на етапа редактиране. Той дава възможност на обучаваните да подобрят уменията си самостоятелно и ги подпомага при осмисляне и прилагане на критериите за оценяване на текст.

ЛИТЕРАТУРА

1. Azap, S. 2025. The role of artificial intelligence in language teacher education: EFL learners' views on the concept of "ChatGPT" through metaphorical analysis. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0747563225000470?ref=pdf_download&fr=RR-2&rr=9e4731044e5ad0f8
2. Кременска, А. 2021. Информационни и комуникационни технологии в обучението по английски език и работа в дигитална среда. УИ „Св. Климент Охридски“, София, с. 288. ISBN 978-954-07-5272-3
3. Farahani, M., Ghasmi, Gh. 2024. Artificial Intelligence in education: A comprehensive study https://www.researchgate.net/publication/381612818_Artificial_Intelligence_in_education_A_comprehensive_study
4. Matos, T., Santos, W., Zdravevski, E., Coelho, P., Pires, I., Madeira, F. 2025. A systematic review of artificial intelligence applications in education: Emerging trends and challenges https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S277266222500027X?utm_source=chatgpt.com

5. Syuhra, M., Chandra, N., Rosalina, E. 2025. Artificial Intelligence in English language Teaching: A Systematic Literature Review of Tools, Impact, and Challenges https://www.researchgate.net/publication/391368200_Artificial_Intelligence_in_English_Language_Teaching_A_Systematic_Literature_Review_of_Tools_Impact_and_Challenges

6. Celik, S. 2025. Integrating artificial intelligence into scientific writing: a narrative review for clinical and surgical researchers <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0002961025004805>

7. Кременска, А. 2010. Дизайн на уеббазирани дейности за обучение по английски език

https://www.academia.edu/748908/%D0%94%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD_%D0%BD%D0%B0_%D1%83%D0%B5%D0%B1%D0%B1%D0%B0%D0%B7%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B8_%D0%B4%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8_%D0%B7%D0%B0_%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5_%D0%BF%D0%BE_%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D0%B8%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8_%D0%B5%D0%B7%D0%B8%D0%BA

8. Khalifa, M., Albadawy, M. 2024. Using artificial intelligence in academic writing and research: An essential productivity tool <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666990024000120?via%3Dihub>

9. Qin, L., Dong, J. 2025. EFL learners' perceptual perezhivaniya and actual writing revision behaviors mediated by GenAI: A sociocultural theory perspective https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0346251X25001794?utm_source=chatgpt.com

10. Господинова, Цв. 2025. Дизайн на дейности за обучение по английски език в катедра „Чуждоезиково обучение“ на Академия на министерството на вътрешните работи, В: сп. Филология, бр.48, стр. 113-121, Софийски университет “Св. Климент Охридски”, София

11. Господинова, Цв. 2023. Интерактивни методи в обучението по английски език, дисертационен труд, Нов Български университет <file:///C:/Users/%D0%B7%D0%B7/Downloads/ph-d-ts-gospodinova-avtoreferat-1.pdf>

12. Господинова, Ц. 2026. Дизайн на дейности за обучение на писане на текст по английски език във висшето образование, под печат